

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6Csp/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5420201848
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2021:5420201848.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín, sudkyňou JUDr. Janou Veselou, v spore žalobcu: Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, so sídlom 043 29 Košice, Bardejovská 6, IČO: 31 701 914, zast.: JUDr. Peter Frajt, advokát, s.r.o., so sídlom 040 01 Košice, Garbiarska 5, IČO: 47 240 369, proti žalovanému: A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto T., t. č. I., o zaplatenie 60,90 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 62,40 eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 60,90 eur od 30.11.2019 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok len na náhradu ostatných trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou, doručenou na tunajší súd dňa 20.10.2020, sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 60,90 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej istiny od 30.11.2019 do zaplatenia, poštovného vo výške 2,- eur a trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný sa pri cestovaní dopravným prostriedkom (autobusom) žalobcu dňa 29.11.2019 nepreukázal platným cestovným lístkom. Žalobca (kontrolný pracovník) mu preto v súlade s § 12 a § 14 zákona 56/2012 Z. z. (o cestnej doprave) resp. § 8 zákona 514/2009 Z. z. (o doprave na dráhach) a v súlade s platným Prepravným poriadkom a Tarifou DPMK, a.s. uložil zaplatiť cestovné 0,90 eur a sankčnú úhradu (prirážku) pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom 60,- eur, spolu vo výške 60,90 eur. Žalovaný túto sumu napriek písomnej upomienke dodnes neuhradil.

3. V danom prípade žaloba smeroval proti maloletému žalovanému, ktorý mal v čase podania žaloby (20.10.2020) viac ako XX rokov.

4. Podľa ust. § 67 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

5. Podľa ust. § 68 ods. 1 CSP, v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

6. Vzhľadom na uvedené sa súd ako prvou otázkou zaoberal tým, či žalovaný môže pred súdom konať samostatne alebo musí byť v konaní zastúpený svojím zákonným zástupcom (niektorým z rodičov), prípadne procesným opatrovníkom (ak by zákonné zastúpenie neprichádzalo do úvahy).

7. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka, maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

8. Vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka súd dospel k záveru, že žalovaný, napriek tomu, že je maloletý, má spôsobilosť samostatne konať pred súdom, pretože vzhľadom na svoj vek, ktorý je blízko plnoletosti, má už rozumovú a vôľovú vyspelosť na takej úrovni, že dokáže vykonávať v súdnom konaní procesné úkony sám. Tak ako totiž môže v takomto veku maloletý samostatne, t.j. bez doprovodu zákonného zástupcu, či inej plnoletej osoby cestovať verejnými hromadnými prostriedkami (a k tomu si zakúpiť cestovný lístok), tak potom môže samostatne uskutočňovať aj procesné úkony týkajúce sa súdnej veci, ktorej hodnota je bez prísľušenstva 62,90 eur. Len na doplnenie súd uvádza, že osoba staršia ako 16 rokov, môže nadobudnúť plnoletosť a tým aj spôsobilosť samostatne konať pred súdom pred dovŕšením 18 rokov, ak uzavrie, s povolením súdu, manželstvo.

9. K tomu ešte súd dodáva, že sa oboznámil so spisom tunajšieho súdu sp. zn. 10P/40/2020, ktorý sa týka nariadenia ústavnej starostlivosti nad žalovaným a nad jeho siedmimi súrodencami. Z obsahu tohto spisu súd pritom nezistil, že by žalovaný trpel nejakou duševnou alebo inou tomu podobnou poruchou, ktorá by ho robila neschopným, resp. obmedzeným na právne a tým aj procesné úkony. Z tohto spisu súd zároveň zistil, že žalovaný a jeho súrodenci boli rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne sp. zn. 8P/167/2018 zo dňa 21.05.2019 zverení do osobnej starostlivosti ich matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu každého z nich sumou 30% zo životného minima na nezaopatrené deti.

10. Vychádzajúc zo záveru, že žalovaný je schopný samostatne realizovať procesné úkony, súd žalovanému doručil žalobu (vrátane jej príloh), a to spolu s uznesením č. k. 6Csp/52/2020-30 vydaným dňa 09.12.2020, ktorým bol žalovaný vyzvaný, aby sa v lehote 10 dní od doručenia žaloby k nej písomne vyjadril, a to či žalobcom uplatnený nárok uznáva alebo nie a v prípade, že ho neuznáva, nech uvedie vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, označí a predloží ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

11. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu bola doručená dňa 22.12.2020, v lehote 10 dní, stanovenej vyššie uvedeným uznesením, od jeho doručenia a ani následne, až do dňa vyhlásenia tohto rozsudku, nevyjadril.

12. Súd žalobcom nárok uplatnený žalobou posúdil ako nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o preprave osôb podľa § 760 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom žalovaný tak urobil mimo výkonu svojej prípadnej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti (použil verejný dopravný prostriedok na svoju súkromnú prepravu) a žalobca pri uzavieraní zmluvy naopak konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1 a 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), ktorá skutočnosť vyplýva z predmetu podnikania žalobcu zapísaného v obchodnom registri (č. l. 19 spisu).

13. Vzhľadom na toto posúdenie, súd pri danej veci postupoval podľa ust. § 290 až § 299 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako "CSP") a primerane podľa jeho ostatných ustanovení (§ 300 CSP).

14. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez prísľušenstva neprevyšuje 1.000,- eur.

15. V danej veci súd postupoval podľa písm. b) § 297 CSP, pretože hodnota sporu predstavuje bez prísľušenstva 62,90 eur, ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia (k tomu vid' nižšie) a skutkové tvrdenia strán nie sú sporné. Podľa ust. § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. V danej veci žalovaný nijako nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe, pričom na uvedenie rozhodujúcich skutočností na svoju obranu bol vyzvaný uznesením uvedeným v odseku 10.

16. Keďže vychádzajúc z ust. § 297 CSP súd na prejednanie sporu nenariadil pojednávanie a rozsudok sa vždy vyhlasuje verejne (§ 219 ods. 1 CSP), súd podľa ust. § 219 ods. 3 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu dňa 26.01.2021, keď čas verejného vyhlásenia bol určený na 11.02.2021 o 9:30 hod.

17. Súd o veci rozhodol na základe listinných dôkazov, ktoré žalobca pripojil k žalobe, keď iné dôkazy navrhnuté neboli a pre rozhodnutie vo veci súd nepovažoval za nevyhnutné vykonať iné dôkazy, ktoré žalovaný ako spotrebiteľ nenavrhol (§ 295 CSP). Súd takto postupoval potom, čo zistil, že nie je daná zákonná prekážka v podobe premlčania nároku, na ktorú by súd musel prihliadnuť z úradnej povinnosti (§ 54a prvá veta Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase podania žaloby). Práva z prepravy sa podľa ust. § 108 Občianskeho zákonníka totiž premlčujú v jednoročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť po dni, v ktorom bola vykonaná preprava. V tomto prípade tak premlčacia lehota začala plynúť dňa 30.11.2019 a keďže žaloba bola na súde podaná dňa 20.10.2020, tak bola podaná v rámci zákonnej premlčacej lehoty.

18. Zo žalobcom predloženej listiny - Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok *, variabilný symbol XXXXX, spísaným prepravným kontrolórom žalobcu dňa 29.11.2019 potvrdzujúceho skutkové tvrdenia žalobcu uvádzané v žalobe, ktoré žalovaný nijako nespochybnil, mal súd preukázané, že žalovaný dňa 29.11.2019 využil prepravnú službu Dopravného podniku mesta O., akciovej spoločnosti, pričom pri kontrole vykonanej uvedeného dňa v čase o 20,23 hod. na linke č. XX, č. voza XXXX v úseku zastávok "C.", smer D. bol žalovaný, ktorého údaje o 20,35 hod. overila privolaná hliadka PZ z občianskeho preukazu M. (ktorý má žalovaný uvedený v Registri obyvateľov SR s platnosťou od 09.05.2019 do 09.05.2029), pristihnutý pri cestovaní bez platného cestovného lístka (č. l. 10 spisu). Listom zo dňa 06.12.2019 označeným ako „Výzva k úhrade pohľadávky“ žalobca žalovaného vyzval na zaplatenie cestovného 0,90 eur, úhrady (pokuty) 60,- eur za uvedené cestovanie bez cestovného lístka, ako aj ostatné náklady v sume 2,- eur s tým, aby sumu v celkovej výške 62,90 eur zaplatil do 20 dní od doručenia výzvy (č. l. 10 p.v. spisu). Uvedený list bol žalovanému odoslaný dňa 09.12.2019 doporučenou zásielkou na, policajným zborom zistenú, prechodnú adresu žalovaného (F.) a za zásielku bolo zaplatené 1,50 eur (č. l. 11 spisu).

19. Na takto zistený skutkový stav súd aplikoval nasledovné ustanovenia.

20. Podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona č. 56/2012 Z. z., vodič, iný člen osádky autobusu a revízor sú oprávnení uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu, alebo preukázať svoju totožnosť a poskytnúť údaje potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady podľa § 14 ods. 2.

21. Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 56/2012 Z. z., cestujúci je povinný platiť cestovné a na výzvu vodiča, iného člena osádky autobusu alebo revízora preukázať sa platným cestovným lístkom.

22. Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z. z., ak sa pri kontrole cestovných lístkov v autobuse alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke cestujúci nepreukáže vodičovi, inému členovi osádky autobusu alebo revízorovi na jeho výzvu platným cestovným lístkom, je povinný na mieste zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tarify; inak je povinný poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonom zástupcovi.

23. Podľa Tarify žalobcu pre mestskú hromadnú dopravu s účinnosťou od 01.09.2019, ktorá upravuje cenové vzťahy medzi žalobcom ako dopravcom a cestujúcim, konkrétne podľa jej časti C je základná sadzba ceny papierového cestovného lístka v trvaní 30 minút 0,90 eur a podľa jej časti F je výška sankčnej úhrady za cestovanie bez platného cestovného lístka 60,- eur s tým, že pri dobrovoľnej úhrade do 4 pracovných dní je znížená na sumu 50,- eur a pri úhrade priamo vo vozidle na sumu 40,- eur (č. l. 6,7 a 9 spisu).

24. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a postupujúc podľa citovaných ustanovení súd žalobe ako dôvodnej, až na nepatrnú časť, vyhovel, pretože bolo nesporné a preukázané, že žalovaný vykonal osobnú prepravu cestovným prostriedkom žalobcu bez toho, aby si splnil povinnosť, ktorá mu v súvislosti s tým vznikla, a to povinnosť zakúpiť si cestovný lístok a preukázať sa ním osobe vykonávajúcej kontrolu. V dôsledku nesplnenia tejto povinnosti mu vznikla povinnosť nielen uhradiť cenu základného cestovného lístka (0,90 eur), ale aj sankčnú úhradu vo výške 60,- eur, pretože túto neuhradil na mieste, ani do 4 pracovných dní. K zaplateniu sumy 60,90 eur nedošlo ani základe výzvy žalobcu zo dňa 06.12.2019, ani po doručení žaloby, ani do vyhlásenia rozsudku.

25. Súd tak žalovanému uložil zaplatiť sumu 60,90 eur, a to spolu s žiadaným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 30.11.2019 do zaplatenia, pretože úrok bol požadovaný v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Žalovanému totiž tým, že nezaplatil cestovné a sankčnú úhradu vo výške 40,- eur na mieste, resp. do 4 pracovných dní vo výške 50,- eur, vznikla povinnosť zaplatiť sankčnú náhradu vo výške 60,- eur, a to už odo dňa nasledujúceho po vykonaní dopravy. Ak potom žalobca žiadal priznať úrok z omeškania počnúc od 30.11.2019, tak v tomto čase bol žalovaný nielen v omeškaní s platením cestovného 0,90 eur, ale aj sankčnej úhrady 60,- eur. V danom čase bola pritom výška úroku z omeškania 5% ročne.

26. Súd zároveň žalobcovi priznal sumu 1,50 eur z titulu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky, keď postupoval podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

27. Žalobca totiž preukázal, že za zaslanie listu zo dňa 06.12.2019 zaplatil poštovné 1,50 eur. Pokiaľ žalobca žiadal priznať titulom poštovného sumu 2,- eurá, súd žalobu v časti 0,50 eur zamietol, pretože vynaloženie poštovného nad 1,50 eur nemal nijako preukázané.

28. S ohľadom na takmer plný úspech žalobcu v tomto konaní, žalobcovi voči žalovanému vzniklo právo na náhradu takmer všetkých účelne vynaložených trov konania, a to s poukazom na § 255 ods. 2 CSP.

29. Súd však v tejto veci, popri ust. § 255 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o trovách aj ust. § 257 CSP, podľa ktorého žalobcovi nepriznal voči žalovanému nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, ale priznal mu len nárok na náhradu tzv. ostatných trov konania (ktoré ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje súdny poplatok zaplatený za žalobu vo výške 16,50 eur). Súd totiž v tom, že žalovaný je maloletý a toho času býva pre nepriaznivú situáciu v rodine, so svojou matkou a siedmimi súrodencami, v I. (pričom otec má povinnosť platiť na neho, i jeho súrodencov, len tzv. minimálne výživné) vzhľadom dôvod osobitného zreteľa pre nepriznanie časti trov konania, a to trov právneho zastúpenia. Súd však, s ohľadom na to, že žalobca bol nútený podať žalobu (inak by mu hrozilo premlčanie nároku), tomuto priznal právo na plnú náhradu tzv. ostatných trov, ktoré zahŕňajú v tomto prípade, podľa obsahu spisu, len súdny poplatok, ktorý žalobca zaplatil za žalobu.

30. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti konečného meritórneho rozhodnutia, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.